

„Nowe okoliczności i nowe dowody” - art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej

https://adwokat-cholub.pl/warto-wiedziec/emerytury-i-renty-mundurowe/208-nowe-okolicznosci-i-nowe-dowody-art-33-ust-1-pkt-1-ustawy-emerytalnej.html?fbclid=IwAR1x-93AQJYYnFWfj_wu7kmc-5vwaS6Ryzl7m4xujZrftzAjgymbegYPslE

Adwokat Aleksandra Chołub

Toruń, dnia 28 grudnia 2022 roku

Dowód z zeznań dwóch świadków oraz dowód akt osobowych z IPN to nowe dowody w rozumieniu art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym, co umożliwia ponowne ustalanie prawa do emerytury, nawet jeśli Ubezpieczony nie odwoływał się od pierwszej decyzji obniżającej świadczenie w trybie art. 15c. (Wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu, sygn. akt IV U 556/22).

Ubezpieczony wstąpił do służby w Wydziale B dnia 1 kwietnia 1983 r., natomiast został zwolniony ze służby w Policji w kwietniu 2017 r.

W dniu 30 sierpnia 2017 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych - na podstawie otrzymanej z IPN informacji – **ponownie ustalił od dnia 1 października 2017 r. wysokość emerytury ubezpieczonego** ograniczając ją do kwoty 2.069,02 zł brutto (1.716,81 z netto). Od powyższej decyzji Ubezpieczony nie wniósł odwołania, w związku z czym decyzja stała się prawomocna.

Ubezpieczony w czerwcu 2021 r. złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury z pominięciem art. 15c, powołując się na nowe dowody: dowód z akt IPN na okoliczność przebiegu służby oraz zeznania świadków na okoliczność niepełnienia służby na rzecz państwa totalitarnego przed 1990 r.

Decyzją z dnia 13 lipca 2021 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie – działając na

podstawie art. 33 ust. 1 pkt 1 i art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy (...) odmówił ubezpieczonemu ponownego ustalenia wysokości emerytury z pominięciem art. 15c ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym.

Ubezpieczony złożył odwołanie od decyzji. Pełnomocnik ubezpieczonego podniósł, iż ubezpieczony w odwołaniu wskazał nowe dowody z zeznań świadków na okoliczność wykonywanych czynności przez ubezpieczonego podczas służby do 1990r. oraz z dokumentów w postaci akt osobowych IPN ubezpieczonego, na okoliczność niepełnienia służby na rzecz tzw. „państwa totalitarnego”, których to dowodów organ rentowy nie przeprowadził w postępowaniu przed wydaniem decyzji z dnia 30 sierpnia 2017r.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Toruniu zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązał organ rentowy do przeliczenia emerytury policyjnej z pominięciem art. 15c ustawy od dnia 01 czerwca 2021 roku. W ocenie Sądu Okręgowego w Toruniu służba ubezpieczonego w Wydziale B nie była służbą na rzecz państwa totalitarnego.

Sąd Okręgowy w Toruniu wskazał również, że zgodnie z **art. 33 ust. 1** ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym, decyzja organu emerytalnego ustalająca prawo do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokość świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia ulega uchyleniu lub zmianie na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli zostaną przedstawione nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności faktyczne, które mają wpływ na prawo do zaopatrzenia emerytalnego lub wysokość świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia (pkt 1). Uchylenie lub zmiana decyzji, o której mowa w ust. 1, nie może nastąpić, jeżeli od dnia jej wydania upłynął okres 5 lat – w przypadku określonym w ust. 1 pkt 1; przepisu tego nie stosuje się jednak jeżeli w wyniku uchylenia lub zmiany decyzji, o której mowa w ust. 1, osoba zainteresowana nabędzie prawo do zaopatrzenia emerytalnego lub prawo do świadczenia pieniężnego z tytułu tego zaopatrzenia w wyższej wysokości (art. 33 ust. 5 ustawy).

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie zastosowanie znajduje natomiast przepis art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym. Zgodnie z ugruntowaną linią orzecniczą "nowe okoliczności i nowe dowody" (w rozumieniu ustawy zaopatrzeniowej) to okoliczności i dowody, które istniały w dacie wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z ubezpieczenia (zabezpieczenia) emerytalnego, lecz nie zostały uwzględnione przez organ rentowy.

Chodzi zatem - analogicznie jak w przypadku ponownego ustalania prawa do świadczeń lub ich wysokości na podstawie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – o ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji przyznającej świadczenie, co zobowiązuje lub uprawnia organ rentowy do wszczęcia postępowania o ponowne ustalenie prawa do świadczeń na podstawie tego przepisu, jeżeli okoliczności te mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Mogą to być takie okoliczności, które powinny być znane przy dołożeniu minimum staranności, jednak na skutek błędu lub przeoczenia nie zostały uwzględnione w poprzednim postępowaniu (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 28 stycznia 2004 r., sygn. akt II UK 228/03).

Termin "nowe okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnoprawnych związanych z ustaleniem prawa do emerytur lub ich wysokości. Są to więc określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości, a także uchybienia normom prawa procesowego lub materialnego przez organ emerytalny, wpływające na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2015 r., sygn. akt II UK 309/14). Ponadto, w przywołanym wyroku z dnia 8 lipca 2015 r. Sąd Najwyższy wskazuje, że warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń na podstawie art. 33 tej ustawy zaopatrzeniowej jest ujawnienie nowych okoliczności i dowodów, które istniały w dacie decyzji przyznającej prawo do emerytury, a nie zostały uwzględnione przez organ rentowy.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczony wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań dwóch świadków oraz dowodu z jego akt osobowych z IPN i KWP w Bydgoszczy. Nie ma zatem wątpliwości, że ubezpieczony przedłożył nowe dowody w rozumieniu art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym, co umożliwia ponowne ustalenie jego prawa do emerytury, na podstawie jego wniosku z 7 czerwca 2021 r.

Reasumując, wniosek ubezpieczonego z 7 czerwca 2021 r. winien zostać uwzględniony. W toku postępowania nie zostało wykazane, by ubezpieczony w spornym okresie pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym.

Wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 23 listopada 202 r. (sygn. akt IV U 556/22).